

Mae Proffil Economaidd Abertawe yn darparu trosolwg ystadegol o farchnad lafur ac economi Abertawe ac mae'n cynnwys data a gyhoeddwyd yn ddiweddar o amrywiaeth o ffynonellau cenedlaethol swyddogol. Mae'n cynnwys y setiau data allweddol sydd ar gael ar lefel awdurdod lleol ac yn awgrymu sut mae Abertawe yn cymharu â Chymru a'r DU neu Brydain. Fodd bynnag, bydd y dangosyddion a gynhwysir yn adlewyrchu dyddiadau a chyfnodau amser gwahanol.

Mae'r wybodaeth hon, sy'n cael ei diweddarw wrth i ddata newydd ddod i law, yn anelu at gyflwyno darlun cyffredinol o strwythur a pherfformiad yr economi leol gan ddefnyddio'r data diweddaraf sydd ar gael. Mae pob adroddiad hefyd yn amlinellu tueddiadau fel sy'n briodol, yn gyffredinol dros un flwyddyn ond hefyd yn y tymor hwy.

Mae tabl 1 yn darparu crynodeb cyffredinol o'r dangosyddion allweddol a ddefnyddiwyd yn y proffil, sef y gwerthoedd diweddaraf ar gyfer Abertawe, Cymru a'r DU neu Brydain; y gwerthoedd wedi'u mynegeo yn erbyn cyfartaledd cenedlaethol (lle bo'n berthnasol); a'r newid canrannol blyneddol. Mae mwy o fanylion yn yr adrannau unigol.

Tabl 1: Dangosyddion economaidd a'r farchnad lafur allweddol

<i>Dangosydd</i>	<i>Ardal</i>	<i>Gwerth diweddaraf</i>	<i>Mynegai (DU = 100)</i>	<i>Newid % blyneddol</i>
Cyfradd Gweithgarwch Economaidd (oed gweithio, cyfnod hyd at Mawrth-25)	Abertawe Cymru Y DU	73.9% 76.1% 78.4%	94 97 100	-2.8% +0.2% +0.3%
Cyfradd cyflogaeth (oed gweithio, cyfnod hyd at Mawrth-25)	Abertawe Cymru Y DU	70.7% 73.4% 75.4%	94 97 100	-2.9% +0.2% +0.3%
Gweithwyr (amcangyfrifon gweithleoedd, 2023)	Abertawe Cymru Prydain	108,000 1,300,000 31,358,000	n/a	0.0% +1.8% +1.4%
Cyfradd Diweithdra (wedi'i modelu, cyfnod hyd at Mawrth-25)	Abertawe Cymru Y DU	4.2% 3.5% 3.8%	111 92 100	+15.9% +0.9% +1.1%
Stociau busnes (busnesau gweithredol, 2023)	Abertawe Cymru Y DU	7,290 102,215 2,870,295	n/a	-1.4% -2.2% -1.9%
CDG y pen (2023) – Cynnyrch Domestig Gros	Abertawe Cymru Y DU	£29,592 £29,316 £39,403	75 74 100	-1.3% -0.4% -0.5%
GDHI y pen (2022) – Incwm Gwario Gros Aelwydydd	Abertawe Cymru Y DU	£17,978 £18,652 £22,789	79 82 100	+2.2% +3.5% +5.3%
Enillion (wythnosol gros amser llawn, 2024)	Abertawe Cymru Y DU	£670.60 £684.40 £728.30	92 94 100	+4.3% +6.4% +6.0%
Prisiau tai (pris gwerthu cyfartalog, Mai-25)	Abertawe Cymru Y DU	£207,873 £209,580 £268,652	77 78 100	+7.7% +5.1% +3.9%
Trafodion tai (y chwarter a ddaeth i ben Chwe-25)	Abertawe Cymru Y DU	561 7,125 165,155	n/a	-3.6% -6.7% -4.3%

Nodiadau:

- Mae'r ffigurau 'newid % blyneddol' ar gyfer cyfradd gweithgarwch economaidd, cyfradd cyflogaeth a chyfradd diweithdra yn cyfeirio at newidiadau dros y cyfnod yn niferoedd y rheini sy'n weithgar yn economaidd, yn gyflogedig ac yn ddi-waith, yn hytrach na newidiadau yn y cyfraddau.
- Gan nad oes modd cymharu'r ffigurau cenedlaethol a lleol ar gyfer gweithwyr, trafodion stociau busnes a thai yn uniongyrchol, ni ddarperir gwerthoedd mynegai (lle mae'r DU = 100).

1. STRWYTHUR Y GWEITHLU A GWEITHGARWCH ECONOMAIDD

Mae'r wybodaeth ddiweddaraf am strwythur gweithlu Abertawe, gan ddefnyddio data o Arolwg Poblogaeth Blyneddol y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG), yn awgrymu bod gweithgarwch economaidd a chyfraddau cyflogaeth yn Abertawe'n agos at gyfartaleddau Cymru ond yn is na chyfartaleddau'r DU. Mae'r nifer cymharol fawr o fyfyrwyr sy'n byw yn Abertawe hefyd yn cael rhywfaint o effaith ar yr ystadegau lleol.

Fel prif ganolfan fasnachol De-orllewin Cymru, mae gan Abertawe ganrannau uwch o gyflogaeth yn y sectorau gwasanaeth a chyflogaeth gweithgynhyrchu is cyfatebol. Mae yna hefyd gyfrannau uwch o bobl yn gweithio'n rhan-amser a llai o bobl hunangyflogedig.

Tabl 2: Strwythur y Gweithlu - mesurau allweddol

Ardal	Poblogaeth 16 oed ac yn hŷn	Oedran Gweithio (pob un yn 16-64 oed)	Gweithgar yn economaidd (16 oed ac yn hŷn)	Cyfradd Gweithgarwch Economaidd (oedran gweithio)
Abertawe: Cyfanswm	206,600	157,700	121,000	73.9%
Dynion	103,900	81,700	63,700	75.2%
Menywod	102,700	76,000	57,200	72.5%
Cymru	2,590,200	1,927,000	1,530,300	76.1%
Y DU	54,365,200	41,895,400	34,365,100	78.4%

Ardal	Cyflogaeth (16 oed ac yn hŷn)	Cyfradd Cyflogaeth (oedran gweithio)	Anweithgar yn Economaidd (oedran gweithio)	Cyfradd Anweithgarwch Economaidd (oedran gweithio)
Abertawe: Cyfanswm	115,900	70.7%	41,100	26.1%
Dynion	59,900	70.5%	20,200	24.8%
Menywod	56,000	70.9%	20,900	27.5%
Cymru	1,476,500	73.4%	460,300	23.9%
Y DU	33,051,200	75.4%	9,037,100	21.6%

Ardal	Diweithdra (16 oed ac yn hŷn)	Cyfradd diweithdra (gweithgar yn econ. 16+ oed)	Hunangyflogedig (16 oed ac yn hŷn)	% hunangyflogedig (o'r holl rai a gyflogir)
Abertawe	5,100	4.2%	9,100	7.9%
Cymru	53,800	3.5%	175,000	11.9%
Y DU	1,313,900	3.8%	4,463,200	13.5%

Ardal	Gweithio'n rhan-amser (oedran gweithio)	% sy'n gweithio rhan-amser (o oedran gweithio, cyflogedig)	% sy'n gweithio ym maes gweithgynhyrchu (o'r holl rai a gyflogir)	% sy'n gweithio mewn gwasanaethau (cyfanswm) (o'r holl rai a gyflogir)
Abertawe	34,800	31.1%	4.7% (5,500)	85.4% (99,000)
Cymru	365,300	25.8%	9.0%	80.7%
Y DU	7,275,300	23.0%	8.0%	82.5%

Ffynhonnell: Data'r Arolwg Poblogaeth Blyneddol (APB) ar gyfer y cyfnod 12-mis a ddaeth i ben yn mis Mawrth 2025. SYG.

Nodiadau:

- i. Arolwg sampl o aelwydydd sy'n byw mewn cyfeiriadau preifat yn y DU yw'r Arolwg Poblogaeth Blyneddol (APB). Mae'r arolwg yn ceisio gwybodaeth am amgylchiadau personol ymatebwyr a'u statws yn y farchnad lafur yn ystod cyfnod cyfeirio penodol, sef un neu bedair wythnos fel arfer (gan ddiybnu ar y pwnc) cyn y cyfweiliad. Fel arolwg o aelwydydd, mae ffigurau'r APB yn ymwneud yn bennaf â lle mae pobl yn byw, er bod rhywfaint o ddata sy'n seiliedig ar weithleoedd.
- ii. Mae'r APB yn cyfuno'r samplau ychwanegol o Arolwg y Gweithlu (LFS) ac mae'n darparu data treigl ar y farchnad lafur ar gyfer gwledydd a rhanbarthau'r DU a hefyd ar gyfer ardaloedd lleol dros y pedwar chwarter.
- iii. Cyhoeddir yr APB yn chwarterol, am gyfnod o 12-mis, ac mae fel arfer ar gael tua 3½ mis ar ôl diwedd cyfnod cyfeirio'r arolwg. Cyhoeddwyd y data uchod gan SYG ar 17 Gorffennaf 2025.
- iv. Gan fod amcangyfrifon yr arolwg blyneddol o'r boblogaeth yn seiliedig ar samplau ystadegol, maent yn agored i amrywioldeb samplu, sy'n cynyddu ar lefelau lleol.
- v. Mae'r SYG wedi gweld cyfraddau ymateb yn gostwng ar gyfer arolygon aelwydydd, a ddaeth yn fwy aciwt ar gyfer yr LFS a data cysylltiedig a gasglwyd o fis Awst 2023. Mae'r ystadegau hyn yn cael eu labelu gan y SYG ar hyn o bryd fel "ystadegau swyddogol i'w datblygu" nes eu bod yn cael eu hadolygu ymhellach. Mae'r SYG hefyd yn parhau i drosglwyddo i'r Arolwg o'r Llafurlu wedi'i Drawsnewid (TLFS), sydd eisoes ar waith ac a fydd yn dod yn brif ffynhonnell ar gyfer eu rhyddhad o ystadegau'r farchnad lafur maes o law.

- vi. Y Sefydliad Llafur Rhyngwladol (ILO), un o asiantaethau'r Cenhedloedd Unedig, sy'n cytuno ar y cysyniadau a'r diffiniadau a ddefnyddir.
- vii. Mae'r cyfanswm a'r gyfradd diweithdra a ddangosir uchod yn defnyddio diffiniad yr ILO, h.y. pobl heb swydd a oedd ar gael i ddechrau gweithio yn y pythefnos yn dilyn eu cyfweiliad APB ac a oedd naill ai wedi chwilio am waith yn y pedair wythnos cyn y cyfweiliad neu'n aros i ddechrau swydd yr oeddent eisoes wedi'i chael. Mynegir y gyfradd ddiweithdra fel cyfran y boblogaeth 16 oed ac yn hŷn sy'n weithgar yn economaidd.
- viii. Y prif fesur 'pennawd' lleol o ddiweithdra yw'r amcangyfrifon sy'n seiliedig ar fodel (gweler adran 2). Mae'r rhain yn gwella ar amcangyfrifon diweithdra'r APB ar gyfer awdurdodau lleol drwy fenthycu cryfder y mesur hawlwyr budd-daliadau.
- ix. Mae SYG yn diffinio'r boblogaeth oedran gweithio fel pawb rhwng 16 a 64 yn gynwysedig.

2. CYFLOGAETH

Cyflogaeth yn ôl diwydiant

Mae amcangyfrifon cyflogaeth yn y gweithle ar gael drwy'r Gofrestr Busnes ac Arolwg Cyflogaeth (BRES), sef arolwg busnes blynyddol a gynhelir gan SYG sy'n casglu gwybodaeth am gyflogaeth. Mae data BRES ar gael ar hyn o bryd ar gyfer y blynyddoedd 2009 i 2022.

Mae gan economi Abertawe gyfran fawr o weithwyr yn ôl cyfran yn y sectorau gweinyddiaeth gyhoeddus, iechyd, addysg, gwasanaethau ariannol a manwerthu. O'r 108,000 o weithwyr yn Abertawe (2023), amcangyfrifir bod 88.9% (96,000) wedi'u cyflogi yn y sectorau gwasanaeth (SICs G-U yn y tabl isod), gyda 30.4% (32,800) yn gweithio o fewn y sector cyhoeddus. Yng Nghymru, mae cyfran y gweithwyr yn y sectorau gwasanaeth yn is, sef 81.7%, gyda 25.6% yn y sector cyhoeddus. Mae'r sectorau gweithgynhyrchu ac adeiladu yn Abertawe'n cyflogi cyfanswm o 11,000 o bobl yn fras, gyda chyfran y gweithwyr gweithgynhyrchu islaw'r cyfartaledd ar gyfer Cymru a Phrydain Fawr.

Tabl 3: Gweithwyr (amcangyfrifon yn seiliedig ar weithleoedd)

Grŵp Diwydiant Cyffredinol (SIC 2007) (data 'mynediad agored')	Abertawe (cyfanswm)	Abertawe (%)	Cymru (%)	Prydain (%)
1: Amaethyddiaeth, Coedwigaeth a Physgota (adran A)	250	0.2	1.1	0.7
2: Mwyngloddio, chwarela a chyfleustodau (B, D ac E)	1,250	1.2	1.5	1.2
3: Gweithgynhyrchu (C)	5,000	4.6	10.7	7.5
4: Adeiladu (F)	6,000	5.6	5.1	4.8
5: Masnachau Moduro (Rhan G)	2,250	2.1	1.5	1.7
6: Cyfanwerthu (Rhan G)	2,500	2.3	2.3	3.7
7: Manwerthu (Rhan G)	10,000	9.3	8.8	8.3
8: Trafnidiaeth a storio (gan gynnwys post) (H)	3,000	2.8	3.2	5.0
9: Gwasanaethau llety a bwyd (I)	9,000	8.3	8.7	7.9
10: Gwybodaeth a chyfathrebu (J)	2,000	1.9	2.3	4.5
11: Ariannol ac yswiriant (K)	4,000	3.7	2.5	3.4
12: Eiddo (L)	1,500	1.4	1.4	1.9
13: Proffesiynol, gwyddonol a thechnegol (M)	4,500	4.2	5.0	9.2
14: Gwasanaethau cymorth a gweinyddu busnes (N)	10,000	9.3	7.3	8.7
15: Gweinyddiaeth gyhoeddus ac amddiffyn (O)	13,000	12.0	8.6	4.7
16: Addysg (P)	11,000	10.2	8.8	8.5
17: Iechyd (Q)	19,000	17.6	17.1	13.9
18: Celfyddydau, adloniant, hamdden gwasanaethau eraill (R-U)	4,500	4.2	4.2	4.5
CYFANSWM	108,000	100.0	100	100

Ffynhonnell: Dadansoddiad o gyflogaeth yn y gweithle Cofrestr Busnes ac Arolwg Cyflogaeth y DU (BRES), 2023. SYG.

Nodiadau:

- i. Mae'r Gofrestr Busnes a'r Arolwg Cyflogaeth (BRES) yn darparu data ar nifer y gweithwyr yn y DU yn y sectorau cyhoeddus a phreifat, sy'n gweithio amser llawn a rhan-amser, ar lefelau diwydiannol a daearyddol manwl. Fe'i hystyrir yn ffynhonnell ddiamod ystadegau swyddogol am weithwyr yn ôl diwydiant, gan ddefnyddio'r Dosbarthiad Diwydiannol Safonol (SIC) 2007.
- ii. Ar gyfer arolwg 2023, samplwyd rhyw 85,000 o fusnesau ym Mhrydain Fawr, o Gofrestr Busnesau Rhyngadrannol (IDBR) yr SYG – y brif ffrâm samplu a ddefnyddir ar gyfer arolygon busnes yr SYG. Y gyfradd ymateb oedd 83.3%.
- iii. Cyhoeddwyd data BRES ar gyfer 2023 ar 4 Tachwedd 2024. Mae'r data cychwynnol yn ddata dros dro, ac fe'i cyhoeddir fel arfer 12 mis ar ôl cyfnod cyfeirio'r arolwg, gyda'r canlyniadau diwygiedig yn cael eu cyhoeddi ar ôl 24 mis.
- iv. Mae diffyg parhad yn nata BRES o 2015, o ganlyniad i gynnwys busnesau sy'n seiliedig ar PAYE yn unig.
- v. Nid yw amcangyfrifon cyflogaeth y sector cyhoeddus (a phreifat) wedi'u diffinio ar sail SICau yn unig. Yn yr arolwg hwn, diffinnir pob busnes neu sefydliad fel un sydd yn y sector cyhoeddus neu breifat, yn hytrach na chan ei gôd SIC.

vi. Mae'n bosib na fydd y cyfansymiau'n symio oherwydd talgrynnu. Mae'r tabl uchod yn cynnwys ffigurau o set ddata 'mynediad agored' y BRES.

Mae'r amcangyfrifon yn awgrymu bod cyfanswm y gweithwyr yn Abertawe wedi aros yn ddigyfnewid rhwng 2022 a 2023, wrth i'r cyfanswm gynyddu yng Nghymru (+1.8%) a PF (+1.4%). Gostyngodd nifer y gweithwyr yn y sector gwasanaeth (SICs G-U) ychydig dros y flwyddyn, ac amcangyfrifwyd codiadau yn y grwpiau 'Iechyd' a 'Gweinyddu Busnes', wedi'u gwrthbwysu'n rhannol gan ostyngiadau yn y grwpiau 'Celfyddydau' a 'Proffesiynol'. Dros gyfnod hwy (2018-2023), gostyngodd cyfanswm y gweithwyr yn Abertawe 1,500 (1.4%); wrth i'r cyfansymiau cyfwerth gynyddu yng Nghymru (+2.4%) a PF (+5.5%). Eto, mae gwahaniaethau o ran y sectorau yn y newidiadau tymor hwy hyn, gyda'r twf amcangyfrifedig mwyaf yn Abertawe yn y grwpiau 'Adeiladu' a 'Gweinyddiaeth Gyhoeddus', a'r gostyngiad mwyaf yn y grwpiau 'Ariannol ac yswiriant'.

Cyflogaeth yn ôl Galwedigaeth

Gan ddefnyddio'r amcangyfrifon diweddaraf sy'n seiliedig ar breswylwyr o'r Arolwg Poblogaeth Blyneddol, mae dadansoddi cyflogaeth yn ôl galwedigaeth yn tueddu i adlewyrchu rôl Abertawe fel canolfan gwasanaethau rhanbarthol. Mae cyfrannau uwch (na Chymru) wedi'u cyflogi mewn galwedigaethau sy'n gysylltiedig â'r sector gwasanaeth, gan gynnwys gofalu/hamdden, gwerthu/gwasanaethau cwsmeriaid a galwedigaethau elfennol. Mae'r data cyfatebol ar gyfer y gweithle yn Abertawe yn dangos amrywiad gyda ffigurau sy'n seiliedig ar breswylfeydd mewn rhai categorïau ond patrwm cyffredinol tebyg ar y cyfan.

Tabl 4: Cyflogaeth yn ôl Galwedigaeth

Preswylwyr mewn cyflogaeth sy'n: (Prif Grŵp SOC 2020)	Abertawe (Cyfanswm)	Abertawe %	Cymru %	Y DU %	Abertawe (gweithle %)
1: Rheolwyr, Cyfarwyddwyr ac Uwch-swyddogion	10,900	9.4	10.3	11.0	(9.3)
2: Galwedigaethau proffesiynol	26,900	23.2	23.3	26.6	(21.9)
3: Gweithwyr Cyswllt Proffesiynol a galwedigaethau technegol	16,400	14.2	15.1	15.0	(14.0)
4: Galwedigaethau gweinyddol ac ysgrifenyddol	11,300	9.7	10.2	9.3	(11.6)
5: Galwedigaethau crefftau medrus	7,000	6.0	9.4	8.6	(8.4)
6: Gofalu, hamdden a galwedigaethau mewn gwasanaethau eraill	12,000	10.4	9.0	8.7	(10.2)
7: Galwedigaethau gwerthu a gwasanaeth cwsmeriaid	9,700	8.4	6.9	5.9	(9.4)
8: Gweithredwyr canolfannau prosesu a pheiriannau	6,200	5.3	5.8	5.7	(4.5)
9: Swyddi sylfaenol	15,200	13.1	9.8	9.0	(10.8)
CYFANSWM (Prif Grŵp 1-9 SOC 2020)	115,900	100	100	100	(100)

Ffynhonnell: Data'r Arolwg Poblogaeth Blyneddol (APB) ar gyfer y cyfnod o 12-mis a ddaeth i ben ym mis Mawrth 2025, ONS.

Nodiadau:

- i. Arolwg sampl o aelwydydd sy'n byw mewn cyfeiriadau preifat yn y DU yw'r Arolwg Poblogaeth Blyneddol (APB). Mae'r ffigurau APB hyn yn ymwneud â lle mae pobl yn byw (h.y. amcangyfrifon yn seiliedig ar breswylfeydd), ac eithrio data'r gweithle yn y golofn ar y dde.
- ii. Mae Dosbarthiad Galwedigaethol Safonol 2020 (SOC 2020) yn cynnwys hierarchaeth o alwedigaethau ar bedair lefel, o'r prif grwpiau uchod i grwpiau uned pedwar-digid mwy penodol.

Diweithdra

Mae ffigurau diweithdra (y cyfrif gweinyddol a'r cyfrif sy'n seiliedig ar arolwg) yn ddangosyddion o berfformiad y farchnad lafur leol a ddefnyddir yn helaeth. Mae nifer y bobl sy'n hawlio budd-daliadau ym mis Mehefin 2025 – holl hawlwyry Lwfans Ceisio Gwaith (JSA), a hawlwyry Credyd Cynhwysol (UC) y mae'n ofynnol iddynt chwilio am waith - a'r amcangyfrifon o ddiweithdra sy'n seiliedig ar fodel (ar gyfer cyfnod yr arolwg a ddaeth i ben ym mis Mawrth 2025), ynghyd â'r newid diweddar, i'w gweld yn y tabl 5.

Tabl 5: Diweithdra

Mesur diweithdra:	Mis/ cyfnod	Abertawe Cyfanswm (newid)	Abertawe Cyfradd (%-n.)	Cymru Cyfradd (%-n.)	Y DU Cyfradd (%-n.)
Nifer yr hawlwyry (heb ei addasu)	Meh-25	5,320	3.4%	3.4%	4.1%
<i>Newid ar y chwarter (Maw-25 – Meh-25)</i>		(+80)	(+1.5%)	(-1.5%)	(-0.3%)
<i>Newid ar y flwyddyn (Meh-24 – Meh-25)</i>		(+40)	(+0.8%)	(+1.0%)	(+6.0%)
Diweithdra (amcangyfrif yn seiliedig ar fodel)	Maw-25	5,100	4.2%	3.5%	3.8%
<i>Newid ar y flwyddyn (b/g Maw-24 – b/g Maw-25)</i>		(+700)	(+15.9%)	(+0.9%)	(+1.1%)

Ffynhonnell: Datganiadau ystadegau'r farchnad lafur y SYG (17 Gorffennaf 2025).

Yn Abertawe, mae ffigurau nifer yr hawlwyry fesul ward (Mehefin 2025) yn dangos bod nifer o ardaloedd lleol yn profi cyfraddau sylweddol uwch na chyfartaledd Abertawe (3.4%); yn arbennig Townhill (7.1%), Y Castell (6.9%), Penderi (6.4%), a Glandŵr (5.1%). Y gyfradd isaf yw Pennard (0.5%).

Nodiadau:

- Mynegir cyfraddau nifer yr hawlwyry fel cyfran o'r preswylwyry oedran gweithio (16-64 oed).
- Mae'n ofynnol i fwy o hawlwyry Credyd Cynhwysol chwilio am waith na'r hyn sy'n ofynnol dan reolau'r Lwfans Ceisio Gwaith, sydd wedi cynyddu nifer y bobl sy'n hawlio budd-daliadau ac effeithio ar ei ddibynadwyedd fel dangosydd economaidd. O ganlyniad i hyn, nid oes gan nifer y bobl sy'n hawlio budd-daliadau statws Ystadegau Gwladol mwyach ac fe'i hystyrir fel 'Ystadegyn Swyddogol o dan Ddatblygiad' gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol.
- Mae'r amcangyfrifon sy'n seiliedig ar fodel, yn gwella yn yr amcangyfrifon APB ar gyfer diweithdra awdurdodau lleol trwy fenthycu cryfder o'r mesur nifer yr hawlwyry. Mynegir y cyfraddau diweithdra sy'n seiliedig ar fodel (DM) fel cyfran y boblogaeth 16 oed ac yn hŷn sy'n weithgar yn economaidd. Ni chyhoeddir cyfradd DM y DU felly dangosir cyfradd diweithdra'r APB yn y tabl. Mae cyfansymiau a chyfraddau diweithdra sy'n seiliedig ar arolygon yn agored i amrywioldeb samplu, y mae eu heffaitth yn cynyddu'n lleol.
- Mae data diweithdra hefyd wedi'i gynnwys yn ein bwletin "**Ystadegau'r Farchnad Lafur**", sydd ar gael yn www.abertawe.gov.uk/economi.
- Mae ystadegau ar gyfer hawlwyry Credyd Cynhwysol a budd-daliadau eraill sy'n ymwneud â chyflogaeth ac incwm hefyd ar gael.

3. DANGOSYDDION MARCHNAD LAFUR YCHWANEGOL (data'r Arolwg Poblogaeth Blynyddol)

Cymudo

Mae data a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru o'r Arolwg Poblogaeth Blynyddol yn dangos yr integreiddio cryf rhwng marchnad lafur Abertawe a'i hawdurdodau cymdogol – Castell-nedd Port Talbot a Sir Gâr. Mae dadansoddiad o batrymau teithio i'r gwaith yn awgrymu bod y llifoedd trawsffiniol mwyaf arwyddocaol yn digwydd i Abertawe o'r ardaloedd cyfagos hyn. Yn 2024, o ran cymudo i'r gwaith, roedd gan Abertawe'r mewnlif net pumed uchaf ymysg yr awdurdodau lleol (+3,600), y tu ôl i Gaerdydd, Casnewydd, Gwynedd a Sir Ddinbych. Mae'r data hefyd yn dangos bod 80% o breswylwyr Abertawe wedi gweithio yn ardal yr awdurdod lleol, a Sir Benfro, Ceredigion a Gwynedd yn unig sydd â ffigur uwch.

Tabl 6: Cymudo

Ardal	Nifer y preswylwyr sy'n gweithio	Nifer sy'n gweithio yn yr ardal	% y preswylwyr sy'n gweithio yn yr ardal breswyllo	Cymudo allan o'r ardal	Cymudo i'r ardal	Mewnlif net
Abertawe	112,200	115,800	80% (90,000)	22,100	25,700	+3,600
Castell-nedd PT	64,200	55,000	64% (41,000)	23,200	14,000	-9,200
Sir Gâr	82,600	81,500	80% (65,900)	16,700	15,500	-1,200
Cymru	1,459,200	1,404,100	96% (1,366,600)	92,600	37,400	-55,200

Lle mae preswylwyr Abertawe yn gweithio :
Abertawe = 90,000; Sir Gâr = 8,200; Castell-nedd Port Talbot = 4,700; ardaloedd eraill = 9,300.
Tarddiad y rheini sy'n gweithio yn Abertawe :
Abertawe = 90,000; Castell-nedd Port Talbot = 12,100; Sir Gâr = 6,600; ardaloedd eraill = 7,100.

Ffynhonnell: Arolwg Poblogaeth Blynyddol (SYG); Tablau cymudo 2024, Llywodraeth Cymru (Stats Cymru 16 Ebrill 2025).

Nodiadau:

- Mae'r ystadegau'n darparu amcangyfrifon o gostau cymudo i awdurdodau lleol yng Nghymru ar gyfer y flwyddyn galendr 2024, yn seiliedig ar ddata'r Arolwg Poblogaeth Blynyddol (APB) gan SYG. Gan mai arolwg sampl yw'r APB, mae'r holl amcangyfrifon yn agored i amrywioldeb samplu.
- Mae'r ystadegau'n archwilio patrymau cymudo ar gyfer y rheini sydd mewn cyflogaeth. Mae'r dadansoddiad yn seiliedig ar brif swydd y person yn unig.
- Mae'r data hwn yn ceisio nodi arferion gweithio safonol a'r lleoliad y mae'r ymatebwyr yn ei ystyried fel ei brif weithle

Cymwysterau

Mae ystadegau ar y cymwysterau uchaf sydd gan bobl o oedran gweithio hefyd ar gael o'r Arolwg Poblogaeth Blynyddol. Mae data'r arolwg ar gyfer y cyfnod a ddaeth i ben ym mis Rhagfyr 2024 yn awgrymu bod gan Abertawe gyfran uwch o breswylwyr oedran gweithio gyda chymwysterau hyd at Fframwaith Cymwysterau Rheoledig (FfCRh) lefel 4 ac uwch na chyfartaledd Cymru a'r DU. Yn dilyn cyflwyniad diweddar Y Fframwaith Cymwysterau Rheoleiddiedig a newidiadau i gymwysterau yn yr arolwg blynyddol o'r boblogaeth, gellir ond cymharu amcangyfrifon ar gyfer 2024 gyda rhai 2022 a 2023 ar hyn o bryd.

Tabl 7: Cymwysterau

Lefel FfCRh	Abertawe (cyfanswm)	Abertawe (%)	Cymru (%)	Y DU (%)
FfCRh 4 ac uwch	76,100	49.0	44.5	47.4
FfCRh 3	31,300	20.2	21.3	20.4
FfCRh 2	28,500	18.4	20.0	18.8
FfCRh 1	2,000	1.3	2.2	2.4
Cymwysterau eraill	5,000	3.2	3.6	4.2
Dim cymwysterau	12,200	7.9	8.4	6.8
CYFANSWM	155,100	100	100	100

Ffynhonnell: Data'r Arolwg Poblogaeth Blynyddol (APB) ar gyfer y cyfnod 12-mis a ddaeth i ben ym mis Rhagfyr 2024, SYG.

Nodiadau:

- Mae'r rhain yn amcangyfrifon sy'n seiliedig ar breswylfeydd o'r APB, sy'n canolbwyntio ar gyrhaeddiad addysgol y boblogaeth oedran gweithio (a ddifinnir fel pawb sy'n 16-64 oed). Mae'r arolwg yn gofyn i ymatebwyr am y lefel uchaf o gymhwyster a gafwyd.
- Mae'r data cymwysterau ar gael ar gyfer blynyddoedd calendr yn unig, ac fe'i diweddarir yn flynyddol. Rhyddhawyd y data hwn ar 15 Ebrill 2025.
- Lefel 4 y FfCRh: e.e. HNC/HND, Gradd a chymwysterau gradd lefel uwch neu gyfwerth.
- Lefel 3 y FfCRh: e.e. Safon Uwch/UG neu gyfwerth, GNVQ/GSVQ Uwch, Prentisiaeth Grefft.
- Lefel 2 y FfCRh: e.e. Lefel O/TGAU, graddau A*- C a chymwysterau cyfwerth, GNVQ/GSVQ canolradd.
- Lefel 1 y FfCRh: e.e. TGAU < gradd C, TAU < gradd 1 a chymwysterau cyfwerth, lefel sylfaen GNVQ/GSVQ.

4. GWEITHGARWCH BUSNES

Mae ystadegau ar nifer y busnesau neu fentrau gweithredol, a 'genedigaethau' a 'marwolaethau' busnes, yn cael eu cynhyrchu'n flynyddol gan y SYG. Mae'r ystadegau hyn, sydd ar gael ar lefel awdurdod lleol, yn ganllaw i batrwm gweithgarwch busnes, busnesau sy'n cychwyn ac yn dod i ben yn y flwyddyn gyfeirio, 2023.

Gostyngodd y stoc o fusnesau gweithredol yn Abertawe 1.4% o 7,395 i 7,290 rhwng 2022 a 2023, gyda 830 o enedigaethau busnes wedi'u cofnodi a 780 o farwolaethau yn 2023. Dros y flwyddyn, gostyngodd y stoc o fusnesau hefyd yng Nghymru (2.2%) ac yn y DU (1.9%). Mae ystadegau 'cyfradd geni' a 'chyfradd marwolaethau' busnes ar gyfer 2023 hefyd ar gael, ynghyd â dadansoddiad o stociau busnes gweithredol fesul grŵp diwydiant cyffredinol ar gyfer Abertawe, Cymru a'r DU. Y grwpiau sector a gynrychiolwyd fwyaf yn Abertawe yn 2023 oedd 'Adeiladu' (15.6% o'r stoc busnes), 'Proffesiynol, gwyddonol a thechnegol' (12.1%) a 'Llety a Bwyd' (10.8%).

Tabl 8: Stociau a gweithgarwch busnes

Busnesau gweithredol: fesul grŵp diwydiant cyffredinol (2023) / Cyfraddau stoc genedigaethau a marwolaethau (2023)	Abertawe (cyfanswm)	Abertawe (%)	Cymru (%)	Y DU (%)
Cynhyrchu (gan gynnwys gweithgynhyrchu)	400	5.5	6.8	5.7
Adeiladu	1,140	15.6	15.7	14.7
Masnachau Moduron	305	4.2	4.1	3.1
Cyfanwerthu	245	3.4	3.6	4.0
Manwerthu	650	8.9	9.1	8.5
Trafnidiaeth a storio (gan gynnwys post)	410	5.6	6.0	5.2
Gwasanaethau llety a bwyd	785	10.8	10.6	7.1
Gwybodaeth a chyfathrebu	330	4.5	4.6	7.4
Cyllid ac yswiriant	105	1.4	1.2	1.4
Eiddo	340	4.7	3.5	4.4
Proffesiynol; gwyddonol a thechnegol	880	12.1	12.1	16.2
Gwasanaethau gweinyddu a chymorth busnes	635	8.7	9.2	9.4
Addysg	120	1.6	1.5	1.7
Iechyd	350	4.8	4.5	4.2
Celfyddydau; adloniant; hamdden; gwasanaethau eraill	595	8.2	7.5	7.1
Stoc o fusnesau gweithredol (2023)	7,290	100	100	100
Genedigaethau Busnes/Cyfradd Genedigaethau (2023)	830	11.4	10.3	11.0
Marwolaethau Busnes/Cyfradd Marwolaethau (2023)	780	10.7	11.1	10.8

Ffynonellau: 'Business demography, UK: 2023, SYG. Dadansoddiad yn ôl Grŵp Diwydiant Eang (SIC 2007), Llywodraeth Cymru.

Nodiadau:

- Mae'r dadansoddiad hwn yn seiliedig ar ystadegau demograffeg busnes ar gyfer 2023 a gyhoeddwyd gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) ar 18 Tachwedd 2024. Cyhoeddwyd dadansoddiad pellach o ddata 2023 yn ôl grŵp diwydiant gan Lywodraeth Cymru ar 29 Ionawr 2025.
- Amcangyfrif bras yn unig yw'r ffigurau o'r nifer go iawn o fusnesau, busnesau newydd a'r rheini a ddaeth i ben mewn ardal. Mae'r diffiniad o fusnes gweithredol yn y datganiad hwn yn seiliedig ar weithgarwch ar unrhyw adeg yn ystod y flwyddyn.
- Mae'r amcangyfrifon diweddaraf ar enedigaethau, marwolaethau a busnesau sydd wedi goroesi yn agored i'w diwygio, fel arfer yng nghyhoeddiad y flwyddyn ganlynol.
- Mae'r cyfraddau genedigaethau a marwolaethau busnes uchod yn deillio o ganran y stoc yn 2023.
- Mae'r rhifau wedi'u talgrynnu yn y man cychwyn, i'r pump agosaf, i atal datgelu.

Er mwyn ei gwneud hi'n bosib cymharu gweithgarwch busnes rhwng ardaloedd lleol, gellir mynegi'r ffigurau stoc fel cyfraddau am bob 10,000 o bobl o oedran gweithio (16-64 oed). Ar y sail hon, gan ddefnyddio amcangyfrifon poblogaeth swyddogol ar gyfer canol 2023, mae cyfradd stoc busnes bresennol Abertawe sef 471 yn is na chyfradd Cymru (529) a'r DU (670). Yng Nghymru, mae cyfraddau stoc yn amrywio ar hyn o bryd o 348 (Blaenau Gwent) i 773 (Sir Fynwy). Yn 2023, cafwyd 54 o 'enedigaethau' o ran mentrau fesul 10,000 o bobl oedran gweithio

yn Abertawe, sy'n gyfartal â Chymru ond yn is na'r DU (74). Mae ffigur 'marwolaethau' Abertawe, sef 50 i bob 10,000 o'r boblogaeth oedran gweithio, yn is na ffigurau Cymru (58) a'r DU (72).

Mae ystadegau lleol ar gyfraddau goroesi mentrau hefyd wedi'u cyhoeddi yn y datganiad hwn (ar gael am gyfnodau o un i bum mlynedd). Mae'r ffigurau diweddaraf yn adrodd bod y gyfradd goroesi un flwyddyn yn Abertawe (o 2022 i 2023) yn 91.2%, ychydig yn is na'r cyfraddau ar gyfer Cymru (91.8%) a'r DU (92.3%). Mae'r cyfraddau goroesi pum mlynedd yn Abertawe (h.y. ar gyfer mentrau a anwyd yn 2018 ac sy'n dal i weithredu yn 2023) yn 29.7%, sy'n is na'r cyfraddau cyfatebol presennol ar gyfer Cymru (36.6%) a'r DU (39.4%).

5. DANGOSYDDION ECONOMAIDD

Cynnyrch Domestig Gros (CDG)

Mae amcangyfrifon Cynnyrch Domestig Gros (CDG) yn darparu mesur o faint economi a thwf economaidd ardal yn seiliedig ar werth y nwyddau a'r gwasanaethau a gynhyrchir yn ystod cyfnod penodol. Mae amcangyfrifon blynyddol ar gael fesul gwlad, rhanbarth ac ardal leol yn y DU ym mhrisiau cyfredol y farchnad a mesuriadau cyfaint cadwynog. Mae amcangyfrifon hyd at 2023 ar gael, gan gynnwys ar gyfer Abertawe fel rhanbarth ystadegol Lefelau Tiriogaethol Rhyngwladol (ITL) 3 ac awdurdod lleol. Mae amcangyfrifon Gwerth Ychwanegol Gros (GYG) cytbwys ar wahân ar gael hefyd fel elfen o ddata'r CDG.

Yn Abertawe, y CDG tybiedig oedd oddeutu £7,300 miliwn yn 2023. Roedd GYG y pen Abertawe yn £29,592, sy'n 0.9% uwchben cyfartaledd Cymru ond 24.9% islaw'r DU. CDG y pen Abertawe yw'r uchaf o'r pedair ardal ITL3 yn ardal ITL2 'Canolbarth a De-orllewin Cymru', a'r pedwerydd uchaf o'r 12 ardal ITL3 yng Nghymru, islaw 'Sir y Fflint a Wrecsam' (£38,096), 'Caerdydd a Bro Morgannwg' (£37,759) a 'Sir Fynwy a Chasnewydd' (£31,929).

Tabl 9: Cynnyrch Domestig Gros (CDG), 2023

Dangosydd	Abertawe	Canolbarth a De-orllewin Cymru	Cymru	Y DU
CDG, £ miliwn (ar brisiau cyfredol)	£7,302	£24,279	£92,767	£2,720,029
CDG y pen, £ (ar brisiau cyfredol)	£29,592	£26,615	£29,316	£39,403
Twf blynyddol mewn 'CDG go iawn' (%)	0.6%	0.2%	0.6%	0.3%
Twf blynyddol mewn CDG y pen (%)	-1.3%	-0.7%	-0.4%	-0.5%

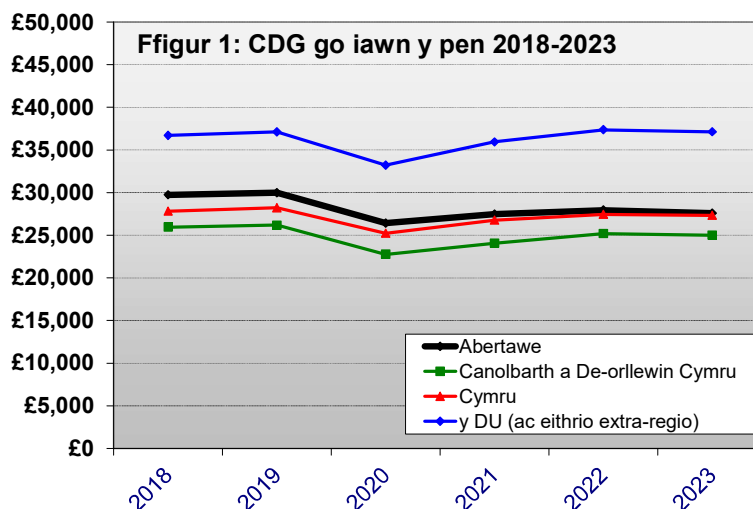
Ffynhonnell: Gweithgarwch economaidd rhanbarthol fesul cynnyrch domestig gros, DU: 1998 to 2023' bwletin ystadegol, SYG.

Nodiadau:

- Mae CDG yn gyfwerth â Gwerth Ychwanegol Gros (GYG) ynghyd â Threth ar Werth a threthi eraill ar gynhyrchion, namyn cymorthdaliadau ar gynhyrchion.
- Mae'r ffigurau'n mesur CDG a CDG y pen hyd at 2023. Ffigurau dros dro yw rhai 2023.
- Cyhoeddwyd y data gan y SYG ar gyfer 'ITL3' ac ardaloedd awdurdodau lleol ar 17 Ebrill 2025, a'i ddiweddarau'n rhannol ar 29 Mai 2025.
- Mae'r dosbarthiad ardaloedd Lefelau Tiriogaethol Rhyngwladol (ITL) yn darparu dadansoddiad unfurf unigol ar gyfer cynhyrchu ystadegau rhanbarthol yn y DU. Yn dilyn newidiadau a wnaed i ardaloedd ITL yn 2025, mae Dinas a Sir Abertawe ar ei phen ei hun yn un o'r pedair ardal ITL yn ardal ITL2 Canolbarth a De-orllewin Cymru.
- Nid yw ffigurau'r DU y pen yn cynnwys 'Extra-Regio' - gweithgarwch economaidd na ellir ei neilltuo i unrhyw ranbarth penodol.
- Llunnir yr amcangyfrifon ar sail gweithle ac fe'u neilltuir i'r lleoliad lle mae'r gweithgarwch economaidd yn digwydd. Felly gall yr amcangyfrifon CDG y pen gael eu hystumio gan bobl sy'n cymudo i'r gwaith rhwng ardaloedd.
- Mae'r CDG a'r amcangyfrifon y pen yn cael eu dangos ym mhrisiau cyfredol y farchnad, sy'n cynnwys effaith chwyddiant, ac mewn mesuriadau cyfaint cadwynog, gydag effaith chwyddiant wedi'u ddileu. Caiff y ffigurau twf blynyddol eu dangos mewn mesuriadau cyfaint cadwynog.

Roedd twf blynyddol rhwng 2022 a 2023 mewn 'CDG go iawn' (mesuriad cyfaint cadwynog) yr un peth yn Abertawe ac yng Nghymru, sef 0.6%, ychydig yn uwch na thwf yn y DU (+0.3%). Fodd bynnag, dengys data'r DU dwf is na'r holl genhedloedd cyfansoddol oherwydd effaith 'Extra-Regio'.

O ran CDG go iawn y pen, mae ffigurau 2022 i 2023 yn dangos gostyngiad yn Abertawe o 1.3%, sy'n fwy na'r gostyngiadau cyfwerth yng Nghymru (-0.4%) a'r DU (-0.5%). Dros y tymor hwy, adroddodd Abertawe, ar y cyd â rhannau eraill o'r DU, dwf negyddol yn 2020 oherwydd effaith economaidd y pandemig coronafeirws (COVID-19), gydag adferiad rhannol yn ei ddilyn yn 2021).

Incwm Gwario Gros Aelwydydd

Mae'r SYG wedi cyhoeddi amcangyfrifon is-ranbarthol o Incwm Gwario Gros Aelwydydd (GDHI) hyd at 2022. GDHI yw'r swm o arian sydd ar gael gan yr holl unigolion yn y sector aelwydydd i'w wario neu ei arbed ar ôl i fesurau dosbarthu incwm (er enghraifft trethi, cyfraniadau cymdeithasol a budd-daliadau) ddigwydd. Yn gysyniadol mae'n adlewyrchu lles materol y sector aelwydydd, a'i nod yw mesur amrywiaeth economaidd a lles cymdeithasol o lefelau rhanbarthol i lefel leol. Er bod GDHI yn werthfawr fel mesur o gyfoeth cymharol rhwng ardaloedd, nid yw'n rhoi unrhyw wybodaeth am batrymau gwario aelwydydd nac unedau teuluol.

Yn 2022, cyfanswm y GDHI ar gyfer awdurdod lleol Abertawe a'r ardal 'ITL3' oedd £4,351 miliwn. Ei ffigur GDHI y pen oedd £17,978; sydd 3.6% yn is na chyfartaledd Cymru a 21.2% yn is na lefel y DU. Ffigur GDHI y pen Abertawe yw'r trydydd ar ddeg uchaf o blith y 22 ardal awdurdod lleol yng Nghymru; Sir Fynwy yw'r uchaf (£24,081) a Blaenau Gwent yw'r isaf (£15,568).

Mae tueddiadau diweddar yn awgrymu bod ffigur GDHI y pen Abertawe wedi cynyddu 2.2% rhwng 2021 a 2022, sy'n is na chynnydd Cymru a'r DU. Dros y tymor hwy, fodd bynnag (y cyfnod pum mlynedd diweddaraf 2017-2022), mae twf Abertawe o 16.1% yn uwch na Chymru (+14.9%) a'r DU (+15.8%).

Tabl 10: Incwm Gwario Gros Aelwydydd

Dangosydd	Abertawe	Gorllewin Cymru a'r Cymoedd	Cymru	Y DU
GDHI, £miliwn	£4,351	£35,044	£58,432	£1,540,631
GDHI, £ y pen	£17,978	£17,991	£18,652	£22,789
% y newid ar y flwyddyn flaenorol	+2.2%	+3.7%	+3.5%	+5.3%
Mynegeion GDHI y pen (DU = 100)	78.9	78.9	81.8	100

Ffynhonnell: 'Regional gross disposable household income, UK: 1997 i 2022' - bwletin ystadegol a thablau data, SYG.

Nodiadau:

- Mae incwm aelwyd yn cwmpasu'r incwm a dderbynnir gan gartrefi a sefydliadau nid er elw sy'n gwasanaethu aelwydydd.
- Mae'r amcangyfrifon hyn yn ymwneud â'r cyfansymiau ar gyfer pob unigolyn yn y sector aelwydydd ar gyfer rhanbarth yn hytrach nag ar gyfer aelwyd gyfartalog neu uned deuluol. Mae amcangyfrifon GDHI y pen yn rhoi gwerthoedd ar gyfer pob unigolyn, nid pob aelwyd.
- Mae amcangyfrifon yn seiliedig ar breswylfeydd, gydag incwm unigolion yn cael ei neilltuo i'r rhanbarth lle maent yn byw.
- Cyhoeddwyd y ffigurau diweddaraf ar gyfer 1997-2022 gan SYG ar 4 Medi 2024. Ffigurau dros dro yw rhai 2022.
- Y gwerthoedd mynegai yw'r ffigurau cyhoeddedig (y DU namyn Extra-Regio = 100). Nid yw'r ffigur £ y pen yn y DU yn cynnwys Extra-Regio.

Enillion

Mae'r Arolwg Blyneddol o Oriau Ac Enillion (ASHE) yn darparu gwybodaeth am lefelau, dosbarthiad a chyfansoddiad enillion a'r oriau a weithiwyd gan weithwyr i lefel awdurdodau lleol. Mae data ar gyfer diwydiannau a galwedigaethau penodol hefyd ar gael ar lefelau daearyddol uwch.

Y ffigwr enillion amser llawn wythnosol canolrifol diweddaraf ar gyfer preswylwyr yn Abertawe yw £670.60 (Ebrill 2024); sydd 2.0% yn is na ffigur Cymru ond 7.9% yn is na chyfartaledd y DU. Yn yr arolwg hwn, mae'r ffigur enillion wythnosol amser llawn seiliedig ar weithleoedd ar gyfer Abertawe sydd wedi'i gyhoeddi yn agos iawn i'r ffigur seiliedig ar breswylwyr.

Tabl 11: Enillion wythnosol

Dangosydd	Abertawe	Abertawe (% o Gymru)	Cymru	Y DU	Abertawe (Gweithle)
Gweithwyr AMSER LLAWN	£670.60	98.0	£684.40	£728.30	£670.80
% y newid ar y flwyddyn flaenorol	+4.3%	-	+6.4%	+6.0%	+8.2%
Gwryw amser llawn	£670.40	94.1	£712.60	£773.30	£672.70
Benyw amser llawn	£670.70	103.9	£645.80	£671.70	£670.70
Gweithwyr RHAN-AMSER	£274.20	103.9	£264.00	£263.10	£275.70
POB gweithiwr cyflogedig	£546.00	95.0	£574.90	£613.30	£527.30

Ffynhonnell: Arolwg Blyneddol o Oriau ac Enillion (ASHE), 2024, SYG.

Dros y cyfnod blwyddyn diweddaraf (Ebrill 2023 i Ebrill 2024), mae amcangyfrifon yr arolwg yn awgrymu bod enillion wythnosol amser llawn yn Abertawe wedi codi 4.3%, sy'n is na'r cynnydd cyfartalog yng Nghymru ac yn y DU.

Mae data enillion blynyddol hefyd ar gael gan ASHE. Mae ffigur amser llawn canolrifol Abertawe (2024) sef £34,682, yn agos iawn at gyfartaledd Cymru, er bod y ddau ffigur isod yn is na chyfartaledd y DU (yn Abertawe o 7.3%). Dros y flwyddyn ddiwethaf, cododd yr enillion amser llawn cyfartalog yn Abertawe 5.3%, sydd ychydig yn is na'r cynnydd cyfwerth a gafwyd yng Nghymru a'r DU.

Tabl 12: Enillion blynyddol

Dangosydd	Abertawe	Abertawe (% o Gymru)	Cymru	Y DU	Abertawe (Gweithle)
Gweithwyr AMSER LLAWN % y newid ar y flwyddyn flaenorol	£34,682 +5.3%	99.3 -	£34,915 +5.9%	£37,430 +6.9%	£34,834 +9.1%
Gwryw amser llawn	£34,681	94.2	£36,821	£40,035	£34,782
Benyw amser llawn	£34,089	106.4	£32,046	£34,000	£34,834
Gweithwyr RHAN-AMSER	£13,503	98.5	£13,707	£13,910	£14,609
POB gweithiwr cyflogedig	£29,333	99.1	£29,614	£31,602	£29,312

Ffynhonnell: Arolwg Blynyddol o Orlaw ac Enillion (ASHE), 2024, SYG.

Nodiadau:

- i. Cynhelir yr ASHE ym mis Ebrill bob blwyddyn er mwyn cael gwybodaeth am lefelau, dosbarthiad a chyfansoddiad enillion a'r oriau a weithiwyd gan weithwyr. Cyhoeddwyd yr amcangyfrifon diweddaraf (2024 dros dro) ar 29 Hydref 2024.
- ii. Mae ffigurau ASHE ar gael ar sail y preswylwyr a gweithleoedd. Mae'r ffigurau yn y tablau yn rhai sy'n seiliedig ar breswylwyr (h.y. enillion cyfartalog oedolion sy'n byw yn yr ardal) ac eithrio'r golofn 'Abertawe (gweithle)'.
- iii. Mae'r prif ystadegau ar gyfer ASHE yn seiliedig ar y canolrif yn hytrach na'r cymedr. Y canolrif yw'r gwerth y mae 50 y cant o weithwyr yn syrthio oddi tano. Dyma'r mesur o enillion cyfartalog a ffeirir gan y SYG gan nad yw gwerthoedd eithafol yn effeithio cymaint arno ac oherwydd y dosbarthiad enillion camarweiniol.
- iv. Mae'r wybodaeth a gyflwynir am enillion yn ymwneud â chyflog gros cyn treth, Yswiriant Gwladol neu ddiwydiadau eraill, ac nid yw'n cynnwys taliadau mewn nwyddau. Mae'n gyfyngedig i enillion ar gyfer cyfnod tâl yr arolwg (ac eithrio ôl-ddyledion) a oedd yn cynnwys 17 Ebrill 2024.
- v. Mae canlyniadau gwreiddiol 2023 wedi'u diwygio gan SYG ar gyfer y datganiad hwn, ac mae newidiadau % blynyddol yn seiliedig ar y data diwygiedig.
- vi. Maint y sampl a gyflawnwyd ar gyfer 2024 oedd 173,000 o weithwyr yn y DU, ychydig yn uwch nag yn 2023 (164,000). Effeithiwyd ar gyfraddau casglu data ac ymateb ar gyfer arolygon 2020-22 gan y pandemig Coronafeirws. Oherwydd gwelliannau methodolegol, mae'r SYG yn rhybuddio rhag cymharu 2023 a 2024 â blynyddoedd cynharach.

Prisiau a Gwerthiannau Tai

Er bod nifer o arolygon rheolaidd o brisiau tai yn cael eu cynnal gan y prif ddarparwyr morgeisi ac ymgynghoriaethau eiddo, mae data mynegai prisiau tai'r Swyddfa Ystadegau Gwladol/y Gofrestrfa Tir (HPI) yn cofnodi'r holl eiddo preswyl a brynwyd am bris y farchnad yn y DU (ac ardaloedd lleol), ac fel arfer caiff ei ddiweddarau'n fisol.

Mae ffigurau diweddar (wedi'u haddasu'n dymhorol) ar gyfer Mai 2025 yn nodi mai'r pris gwerthu cyfartalog yn Abertawe yw £207,873; sydd 0.8% yn is na chyfartaledd Cymru a 22.6% yn is na ffigur y DU. Mae'r data hwn, gan gynnwys y newid diweddar a'r pris cyfartalog yn ôl y math o eiddo, wedi'i grynhoui yn Nhabl 13.

Tabl 13: Prisiau tai

Prisiau tai yn ôl math o eiddo	Abertawe	Mynegai (lon 2015 = 100)	Cymru	Y DU
Pris cyfartalog, pob math o dŷ	£207,873	106.9	£209,580	£268,652
newid chwarterol (%)	+£7,882 (+3.9%)	+4.1 %-pwyntiau	(+1.0%)	(-0.2%)
newid blynyddol (%)	+£14,889 (+7.7%)	+7.7 %-pwy	(+5.1%)	(+3.9%)
newid 3 blynedd (%)	+£19,903 (+10.6%)	+10.3 %-pwy	(+6.6%)	(+5.3%)
Ar Wahân	£329,339		£329,988	£441,439
Pâr	£213,448		£208,858	£270,550
Teras	£169,533		£166,098	£223,539
Fflat/fflat deulawr	£115,322		£129,975	£198,262

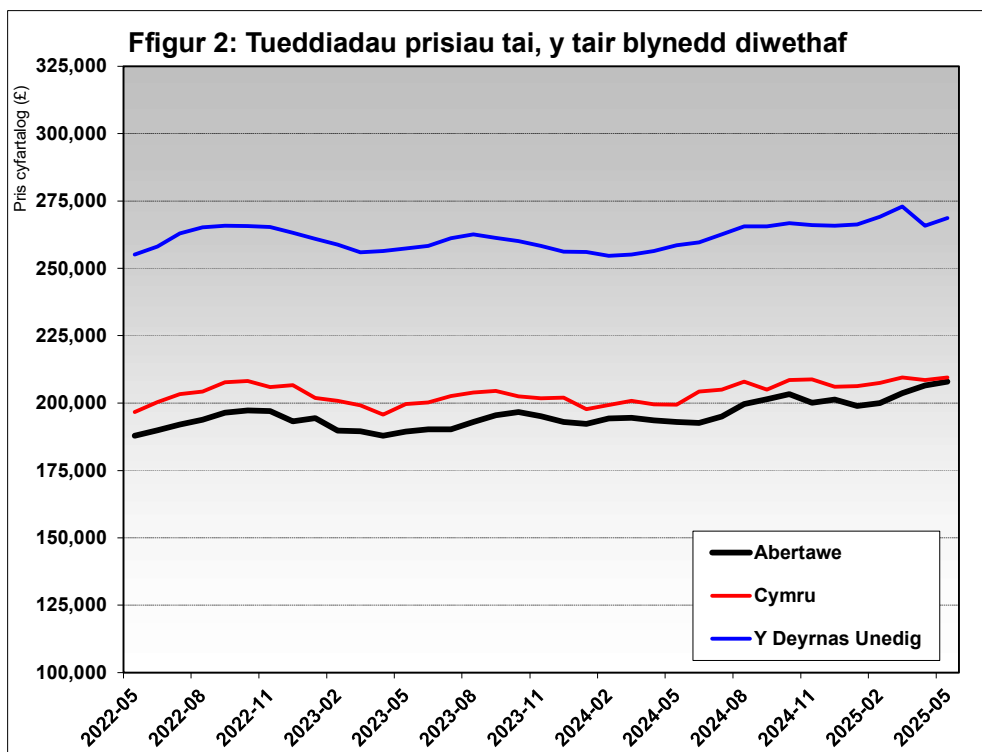
Ffynhonnell: Mynegai Prisiau Tai (MPT) Mai 2025, "Prisiau Rhent Preifat a Thai, DU", cyhoeddiad, Swyddfa Ystadegau Gwladol.

Nodiadau:

- Disodlodd Mynegai Prisiau Tai y DU (HPI) y mynegeion prisiau tai blaenorol a gyhoeddwyd ar wahân gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol, y Gofrestrfa Tir ac asiantaethau cyfatebol yn yr Alban a Gogledd Iwerddon. Cyhoeddwyd y data hwn ar 16 Gorffennaf 2025.
- Cyhoeddwyd HPI y DU yn wreiddiol fel ystadegyn swyddogol arbrofol ond mae bellach wedi'i ddynodi'n Ystadegyn Cenedlaethol.
- Mae'r mynegai'n cymhwyso dull ystadegol, a elwir yn fodel atchwel hedonig, i'r ffynonellau data amrywiol ar bris a phriodolddau eiddo i gynhyrchu amcangyfrifon o'r newid mewn prisiau tai ym mhob cyfnod. Cyfrifir y pris cyfartalog safonol ar gyfer tai drwy gymryd y pris cyfartalog (cymedrig geometrig) ym mis Ionawr 2023 ac yna'i ail-gyfrifo'n unol â newid yn y mynegai yn ôl mewn amser ac ymlaen hyd heddiw.
- Mae oediad amser o rhwng 2 wythnos a 2 fis rhwng gwerthu eiddo a chofrestru gwybodaeth wedi hynny. O ganlyniad, bydd data HPI y DU ar gyfer y ddau fis mwyaf diweddar yn destun diwygio.
- Mae data lleol am brisiau rhent preifat cyffredinol a chwyddiant hefyd ar gael gan y SYG drwy'r Mynegai Prisiau Rhent Preifat.

Dangosir tueddiadau prisiau tai cyfartalog yn Abertawe dros y tair blynedd diwethaf yn y graff llinell (Ffigur 2), gyda thueddiadau cyfatebol Cymru a'r DU. Mae'r graff yn dangos bod prisiau wedi codi'n gyson yn ystod 2022, ond maent wedi bod yn gymharol wastad yn gyffredinol ers hynny. Mae'r bylchau mewn prisiau cyfartalog rhwng Abertawe, Cymru a'r DU wedi aros yn gymharol gyson yn ddiweddar.

Gellir cael rhagor o arwyddion o weithgarwch yn y farchnad dai leol a chenedlaethol o'r data ar nifer y trafodion neu'r gwerthiannau a gwblhawyd. Mae Tabl 14 yn dangos y ffigurau ar gyfer y chwarter a ddaeth i ben ym mis Chwefror 2025 ar gyfer Abertawe, Cymru a'r DU a'r newid dros un a dwy flynedd. Mae nifer y gwerthiannau, yn genedlaethol ac yn lleol, wedi gostwng ers 2023.

Tabl 14: Gwerthiannau Tai

Trafodion: cyfanswm	Abertawe	Cymru	Y DU
Chwarter i fis Chwefror 2025	561	7,125	165,155
newid blynnyddol (%)	-21 (-3.6%)	(-6.7%)	(-4.3%)
newid 2 flynedd (%)	-57 (-9.2%)	(-23.6%)	(-20.5%)

Ffynhonnell: Data Mynegai Prisiau Tai (MPT) hyd at fis Chwefror 2025 (cyhoeddwyd ym mis Gorffennaf 2025), SYG.

I gael rhagor o wybodaeth ystadegol am farchnad lafur ac economi Abertawe, cysylltwch â:

Cyngor Abertawe - Gwybodaeth, Ymchwil a SGD

E-bost: ymchwil@abertawe.gov.uk. Gwefan: www.abertawe.gov.uk/economi

Gwasanaethau Corfforaethol, y Ganolfan Ddinesig, Abertawe SA1 3SN.

